Memo

Aan	: (duo) raadsleden
Van	: College van B&W
Datum	: 26 september 2023
Onderwerp	: Update Ontwikkelingen Port of Zwolle
Afschriften voor	:

Inleiding

Als gemeente Meppel werken we inmiddels al een aantal jaren samen met Kampen en Zwolle aan de ontwikkeling van onze havens. Dit doen we onder de vlag van "Port of Zwolle". Onze haven speelt een belangrijke rol in het sluitend (circulair) maken van grondstofstromen. Dit sluit aan op de keuze in ons coalitieakkoord om de economische activiteiten in onze haven te vergroten en zo meer waarde toe te voegen voor Meppel en de Regio. Er zijn in de loop der tijd belangrijke stappen gezet in onder meer het harmoniseren en professionaliseren van het havenbeheer, de promotie en acquisitie voor de gezamenlijke havencomplexen en het ontwikkelen van een gezamenlijke visie en ambitie. Voor wat de ambities voor de komende jaren betreft is eind vorig jaar het "Ambitiedocument Port of Zwolle, sturen op de toekomst" opgesteld. Dit document heeft u eerder ter informatie ontvangen (zie ingekomen stukken bij de raadsvergadering van 21-12-2022). Het biedt het kader waarbinnen we op dit moment werken aan de verdere ontwikkeling van Port of Zwolle.
De ontwikkelingen rond Port of Zwolle zijn ook expliciet benoemd in 'Regio Zwolle stapt door', de nieuwe meerjarenagenda van de Regio Zwolle. Door deze koppeling aan de ruimtelijke, economische en transitieontwikkelingen wordt Port of Zwolle op de kaart gezet en vergroten wij de kansen op externe fondsen. Middels dit memo willen we u informeren over de voortgang op een aantal activiteiten.

Onderzoek naar Inbreiden en Intensiveren

Binnen de havens van Port of Zwolle is het streven erop gericht de beschikbare ruimte zo efficiënt en doelmatig mogelijk te gebruiken. Tegelijkertijd lopen tal van ondernemers tegen concrete knelpunten aan bijvoorbeeld door gebrek aan uitbreidingsruimte of door het niet kunnen realiseren van nieuwe of zwaardere aansluitingen op het energienet. Om de mogelijkheden tot het optimaal gebruik van onze terreinen in beeld te brengen wordt op dit moment een uitvoerige studie uitgevoerd door een consortium van adviespartijen, onder aanvoering van Arcadis. Het onderzoek richt zich op een zo goed mogelijk gebruik van zowel de fysieke, de milieu- als de energieruimte.
Het mondt uit in uiteenlopende scenario's over de mogelijkheden tot inbreiden en intensiveren. Ook doet Arcadis voorstellen over de wijze waarop de samenwerking binnen de Port of Zwolle kan worden geïntensiveerd. Bij voorbeeld aan de hand van een op te stellen Havenconvenant met verschillende stakeholders. Zodra de uitkomsten bekend zijn wordt de raad hierover uiteraard geïnformeerd.

Studie naar verdere verzelfstandiging van Port of Zwolle

Mede op basis van input van de Raad van Advies van het havenbedrijf is in het Ambitiedocument de intentie uitgesproken de mogelijkheden en consequenties van "het op afstand zetten" van het havenbedrijf te verkennen. Dit om de daadkracht en effectiviteit van het havenbedrijf te bevorderen. Dit kan op termijn betekenen dat de gemeente een deel van haar taken en verantwoordelijkheden

delegeert naar het havenbedrijf. Besluitvorming hierover moet uiteraard uiterst zorgvuldig gebeuren.
Om dit goed voor te bereiden en om ervoor te zorgen dat het gesprek hierover op basis van de eenduidige informatie in alle drie de betrokken gemeenteraden gevoerd kan worden wordt op dit moment een studie uitgevoerd waarin een aantal varianten wordt geschetst. Daarbij zal voor elk van deze varianten de belangrijkste voor- en nadelen en de consequenties voor de gemeente expliciet worden gemaakt. Dit onderzoek vormt de basis voor het bestuurlijk gesprek in de raad hierover. Dit zullen wij in de loop van 2024 organiseren. Hiertoe ontvangt de raad na afloop van het onderzoek concrete voorstellen.

Vaarverbinding IJsselmeer Meppel (VIJM)
De doelstelling van het project VIJM is het verbeteren van de scheepvaartcorridor IJsselmeer –Meppel. Dit is een project van Rijkswaterstaat als beheerder van het hoofdvaarwegennet.
Het deel tussen de Ketelbrug en Meppel moet daarbij geschikt gemaakt worden voor scheepvaartklasse Va. Dat wil zeggen schepen met een maximale lengte van 110 m, een maximale breedte van 11,4 m en een tonnage tot maximaal 3.000 ton. Dit vraagt om aanpassingen zoals het verdiepen van het Meppelerdiep en het rechttrekken van een aantal bochten.
Het project is voor Meppel van belang omdat met de huidige diepgang van het Meppelerdiep schepen niet volledig beladen van en naar Meppel kunnen varen. Dit terwijl het belang van deze vaarroute toeneemt omdat de laagwaterproblematiek die elders steeds groter wordt hier door de directe verbinding met het IJsselmeer veel minder speelt. Dit versterkt de concurrentiepositie van onze havens.
Binnen de begroting van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is voor 2023 € 30 miljoen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van dit project.
In het kader van de bezuinigingen, capaciteitstekorten en stikstof is het samen met veel andere projecten in juni 2023 op een "pauzelijst" gezet.
Echter in het bestuurlijk overleg met de provincies heeft de minister toegezegd te willen onderzoeken of het mogelijk is om dit project te combineren met de dijkversterking van het IJsselmeer (vrijgekomen grond hergebruiken), zodat het mogelijk alsnog uitgevoerd kan worden. De val van het kabinet compliceert de besluitvorming hierover.
Wij trekken hierin samen op met Drenthe, Overijssel en de Regio Zwolle.

Doorontwikkeling organisatie Port of Zwolle
De concrete stappen die op dit moment worden gezet om inhoud te geven aan de gezamenlijke havenontwikkeling nopen er toe ook in de organisatie en bemensing te investeren. Hiervoor zijn in de Bestuursrapportage 2023 en de Perspectiefnota 2024-2027 extra middelen beschikbaar gesteld. Organisatieontwikkeling is daarbij geen doel op zich maar is gerelateerd aan de inhoudelijke activiteiten en ambities. Daarom is er bij het uitwerken van dit onderdeel ook voortdurend interactie met de uitwerking van de inhoudelijke plannen en de investeringsagenda.

Binnen Port of Zwolle is een directiesecretaris aangesteld die als taak heeft om invulling te geven aan de organisatieontwikkeling. Er zal ontwikkeling plaats moeten vinden op zaken als de samenwerking en aansturing van de havenmeesters, het ontwikkelen van kaders voor financiën en inkoop, juridische zaken, bedrijfsvoering, communicatie, lobby subsidieverwerving en het verder ontwikkelen van strategie en beleid van de Port of Zwolle. Resultaat van dit spoor is een organisatorische aanpak waar de huidige structuur voor deze zaken concreet is uitgewerkt en dit kan dienen als input voor de latere organisatie na de verzelfstandiging.

Overige werkzaamheden
Daarnaast wordt ook op andere terreinen uitvoering gegeven aan het eerdergenoemde Ambitiedocument. Zo wordt er momenteel onder meer gewerkt aan een investeringsagenda voor de komende jaren en aan een gestructureerde lobby- en subsidie-aanpak.

Samenvattend kan gesteld worden dat er op dit moment veel gebeurt binnen de Port of Zwolle. Wij zullen u in ieder geval in het eerste kwartaal van 2024 een nieuwe update ter informatie toesturen. Het streven is dat zowel het onderzoek naar "Inbreiden en Intensiveren" als de verzelfstandigingsstudie op dat moment zo ver zijn gevorderd dat we in die update concreet kunnen aangeven hoe en op welke momenten uw raad concrete voorstellen kan verwachten.